

cepra-striben

TEMA: EVALUERINGSMETODER - LAVPRAKTISK

- Hvem sagde opskrift?
- Kvalitetsudvikling i dagtilbud for de 3-6 årige
- Interview som evalueringsmetode
- Spørgeskemaer som redskab
- Videomosaik
- Temperaturmåling
- Egenvurderinger
- Femte Generations Evaluering

Abonnement

Ønsker du at abonnere på tidsskriftet kan du bestille det online på www.dafolo-online.dk. Husk at oplyse navn, adresse, ansættelsessted og EAN nummer

Tidsskriftet koster 125,- ved bestilling af et enkelt nummer og 350,- ved bestilling af tre numre.

Ønsker du selv at bidrage med artikler til tidsskriftet kan du klikke ind på vores hjemmeside www.cepra.dk. Her finder du skrivemanual, oplysninger om de formelle krav og deadlines under menupunktet "Tidsskrift".

Redaktion

Videncenterleder Tanja Miller, Professor Palle Rasmussen, Lektor Anni Stavnskær Pedersen, Lektor Helle Schjoldager

Design Clienti
Tryk Dafolo
Oplag 500 stk.

Udgivet af

CEPRA, Udvikling og Innovation, UCN
Selma Lagerlöfs Vej 2
9220 Aalborg
www.cepra.dk

clienti. Kunder til alle

Henvendelse om Tidsskrift for Evaluering i
Praksis rettes til mail: yvm@ucn.dk eller på
tlf.: 72 69 03 35

ISSN 1903-8143

ISBN 978-87-991408-3-1

FORORD

Dette temanummer *handler* om hvordan evaluering. Mange evalueringsmodeller er generelle og dog alligevel lige til at gå til når det afprøves i praksis. Men der er med evaluering som med alt andet her i livet – det største læremester er praksis. At gøre det.

Det kræver mange overvejelser hver gang en ny evaluering skal sættes i søen. Hvem har interesse i at evalueringen bliver lavet? Kan det påvirke dem der bliver evalueret negativt at deltage? Hvordan kan man allerede fra begyndelsen arbejde for at evalueringens resultater bliver sat i spil og faktisk får betydning for arbejdet og dermed brugere? Hvordan kan det sikres at data bliver valide? Skal der vælges kvantitative eller kvalitative empiri indsamlingsmetoder? Eller begge dele?

Temanummeret har forskellige bidrag der belyser disse spørgsmål og gør det klart at der sjældent er tale om opskrifter man bare kan følge. Evalueringens grundlæggende dimensioner er kontekstafhængige og derfor vil der i en god evaluering også høre refleksioner og beskrivelser af den kontekst, hvori evalueringen foregår.

Malene Skov Dinesen har skrevet den første artikel: **"Hvem sagde opskrift? – om at arbejde med innovativ evaluering uden kagebog"**. Innovativ evaluering er en tilgang, ikke en metode. Derfor udløser det altid et "nej", når der bliver spurgt til, om der ikke findes eller kan laves en opskrift. Artiklen handler om hvordan forfatteren gør og et forsøg på at bidrage med noget konkret, der forhåbentligt kan skabe refleksion og videreudvikling hos læseren.

Mie Storgaard, Cita Ammitzbøll og Lene B. Sørensen har skrevet den anden artikel: **"Kvalitetsudvikling i dagtilbud for de 3 – 6 årige – et udviklingsprojekt i et samarbejde mellem Viborg Kommune og UCN"** Artiklen beskriver indledningsvis baggrunden for at gå i gang med udviklingsprojektet, kvalitetsbegrebet i evalueringsredskabet ECERS/FC-CERS og sammenhængen mellem pædagogiske læreplaner og FCCERS. Artiklen beskriver og diskuterer

s4

Hvem sagde opskrift?

s11

Kvalitetsudvikling i dagtilbud for de 3-6 årige

s19

Interview som evalueringsmetode

s26

Spørgeskemaer som redskab

s34

Videomosaik

s42

Temperaturmåling

s48

Egenvurderinger

s11

Femte Generations Evaluering

derefter, hvordan redskabet har været at arbejde med i dagplejen og i vuggestuen – herunder de refleksioner og udviklingsmuligheder, som redskabet har givet anledning til for det pædagogiske personale med henblik på at udvikle kvaliteten i den pædagogiske praksis i dagtilbud. Artiklen formidler erfaringer med at redskabet kan indfange situationer der rummer stor kompleksitet samtidig med at redskabet er konkret og håndgribeligt.

Hanne og Kurt Dauer Keller har skrevet den tredje artikel: ***"Interview som evalueringsmetode. Kvalitative interview forankret i professionel kernekompetence og praksisforståelse kan forene praktisk tilgængelighed med solid metodeanvendelse"***.

Interview er en af de forskningsmetoder, man kan anvende til at indsamle empiriske data om et givet fænomen. Den tematiske samtale, som et kvalitativt interview former sig omkring, egner sig til en åben evaluering, hvor man gerne vil opnå dybde i undersøgelsen og lære noget gennem den, og ikke blot konstatere noget. Dermed bliver det centrale i anvendelsen af interview som evalueringsmetode parallelt med dets anvendelse i andre former for forsknings- og udviklingsarbejde: at undersøgelsen skal være metodologisk solid såvel som praktisk tilgængelig og anvendelig. Artikel fremhæver to pointer: for det første, at undersøgelsens faglige relevans og holdbarhed oppebæres af grundige metodologiske overvejelser, og for det andet, at det kvalitative interview bygger på en bestemt forståelsesform, der fordrer, at intervieweren bevidst stiller sig naivt an og uholdt udforsker den andens forståelse.

Palle Rasmussen og Peter Nielsen har skrevet den fjerde artikel: ***"Spørgeskemaer som redskab til undervisningsevaluering"***. Evaluering af gennemført undervisning er en udbredt praksis i det

danske uddannelsessystem. Det sker oftest ved hjælp af brugerundersøgelser, hvor man via standardiserede spørgeskemaer indsamler elevers, kursisters eller studerendes vurderinger af undervisningen. Besvarelserne bliver bearbejdet statistisk, og resultaterne formidles til underviserne, til ledelsen og ofte også til omverdenen. Der er god grund til at evaluere undervisning; men det sker alt for ofte med rutinemæssig brug af allerede foreliggende standardiserede spørgeskemaer. Hvis undervisningsevaluering skal sikre kvalitet og udvikling, er det vigtigt, at man overvejer, hvilken viden der efterspørges, hvilke aktører den skal formidles til, hvordan spørgeskemaer skal konstrueres, og hvordan det indsamlede materiale skal analyseres og formidles. I artiklen gives der et bud på retningslinjer for gode spørgeskemaer – som også kan følges ved andre evalueringsopgaver.

Thomas Fabian og Andreas Lykke-Olsen har skrevet den femte artikel: ***"Videomosaikken – et red-***

skab til opsamling og håndtering af store mængder videomateriale". Artiklen præsenterer nye former for dataindsamling hvor video anvendes systematisk. Og giver et bud på hvordan man får femoghalvfjerds borgere i tale fem forskellige steder i landet på kun fem dage om et relativt komplekst emne? Og hvordan samler man op på resultaterne i en form, der gør dem let tilgængelige for deltagerne selv og alle andre, der måtte have interesse i temaet? Det er et af de eksempler der gives i artiklen, da det var nogle af de opgaver, designvirksomheden Kollision blev stillet over for, da de gik i gang med projektet 'fremtidens e-borgerkompetencer' for IT- & Telestyrelsen i foråret 2011. Artiklen præsenterer projektet 'Hvad skal vi kunne?' med særligt fokus på Videomosaikken som et redskab til opsamling og håndtering af store mængder videomateriale.

Karin Villumsen har skrevet den sjette artikel: **"Temperaturmålinger i børnemiljøer og undervisningsmiljøer"**. Artiklen beskriver DCUM's værktøjer Termometeret og Børnemiljøtermometeret, der fungerer som praksisnære og lettilgængelige elektronisk baserede spørgeskema- og observationsværktøjer. Elever og studerende i skoler og på uddannelsessteder har ret til et godt undervisningsmiljø – eller studiemiljø. Børn i dagtilbud har ret til et godt børnemiljø. Men hvad er parametrene for et godt børnemiljø og for et godt undervisningsmiljø? Hvordan skaber man det? Og hvordan måler man det? Dansk Center for Undervisningsmiljø, DCUM, er et statsligt videncenter, har udviklet værktøjer hertil. Hvilket formidles i denne artikel.

Torill Strand har skrevet den syvende artikel: **"Jeg skjønnte hva jeg skulle gjøre da læreren ba meg slå i bordet!" - om bruk av egenvurderinger i arbeidet med argumenterende tekster i norsk grunnskole**". Fra august 2010 blev der i Norge indført en fælles bekendtgørelse for grundskolen og ungdomsuddannelser som lægger stor vægt på lærernes evalueringspraksis og slår fast at eleverne skal være involverede i egen læring. Bl.a. ved at vurdere egen læring og læringsstrategier. Artiklen præsenterer erfaringer med anvendelse af egenvurdering/selvurdering i udskolingen. Artiklen

er meget relevant for de lærere der ønsker at styrke egne evalueringskompetencer og er optaget af at involvere eleverne i egen læring. Der svares på centrale spørgsmål som: Hvad kan elevenes egenvurderinger fortælle os? Kan egenvurderinger belyse udfordringerne i argumenterende skrivning, og dermed bidrage til at forbedre lærerresponsen? Hvilke didaktiske nyvindinger kan ligge i brugen af egenvurderinger?

Gro Emmertsen Lund har skrevet den ottende artikel: **"Femte Generations Evaluering, - nye muligheder og perspektiver"**. Artiklen repræsenterer et nybrud indenfor evalueringsteori – er måske første skridt på vej mod et nyt paradigme. Artikel giver et indblik i, på hvilken måde et paradigmeskift i erkendelsesteori åbner nye veje for evaluering, der kan føre til en bedre og mindre tidskrævende opgavevaretagelse i såvel den private som offentlige sektor. Den udbredte evalueringsaktivitet i organisationer og institutioner medfører ofte mange utilsigtede følgevirkninger, som medarbejdere, ledere og brugere siden hen skal afsætte tid og ressourcer til at rette op på eller forsøge at skabe mening med. Artiklen viser hvordan disse utilsigtede følgevirkninger kan undgås, når evaluering tager afsæt i socialkonstruktionistisk erkendelsesteori. Hermed er Femte Generations Evaluering måske født.

Vi håber at artiklerne vil inspirere og give stof til eftertanke. Temaet om evaluering lavpraktisk vil altid være aktuelt og derfor opfordres du til at sende artikler til redaktionen om din/jeres måde at udføre evaluering på i praksis. Men udvikling af praksis forudsætter udvikling af teori – hvilket også er tilgodeset i samlingen.

God læselyst
På redaktionens vegne
Redaktør Tanja Miller
Videncenterleder
CEPRA, U&I, UCN